

Íslensk nöfn og MARC staðallinn

Ragna Steinarsdóttir

Sviðsstjóri aðfanga og skráningar

Landsbókasafni Íslands - Háskólabókasafni

Séríslensk frávík frá MARC21

- Röðun íslenskra mannanafna krefst sérmeðhöndlunar
- Röð: 1) Skírnarnafn 2) Föðurnafn/Ættarnafn 3) Millinafn
 - Ekki jafnmikilvægt nú eins og áður
 - Þarf samt að vera hægt að búa til lista og raða efni
- MARC21 var tekið upp árið 2003 þegar Aleph-kerfið var innleitt
 - Allur nafnstrengurinn í einu deilisviði – hentaði okkur illa
 - Í gamla Gegni var breska marksniðið notað og þar var sérstakt deilisvið fyrir skírnarnafn (\$h)
 - Röðunarþarfir gerðu það að verkum að deilisvið 1 og 7 voru tekin upp við innleiðingu MARC21

Okkar frávik ganga ekki lengur

- Hættan er sú að frávikin fái ekki að vera í friði
- Deilisvið 1 hefur verið tekið upp fyrir annað
 - Real World Object URI – t.d. Vía-f-tengill
Obama, Michelle, \$d1964-
\$0<http://id.loc.gov/authorities/names/n2008054754> \$1<http://viaf.org/viaf/81404344>
- Við viljum fylgja staðlinum eftir því sem hægt er en við viljum alls ekki missa gagnsæið og sveigjanleikann sem fylgir sundurgreiningu nafnhluta í deilisvið
- Við sjáum æ oftast óviðsnúnar nafnmyndir, sérstaklega listamanna
 - Hver leitar að Pitt, Brad?

Séríslensk frávik – vantar nothæfa lausn

- Erindi sent til Network Development and MARC Standards Office, NDMSO sem fer með ákvörðunarvald um breytingar á MARC21,
 - Hvaða lausn gætu þau mælt með fyrir okkur sem ekki erum tilbúin að fórnastundurgreiningu nafnliða?
 - Svar barst í desember 2019 – tóku góðan tíma í að ræða þetta
 - Engin laus deilisvið sem óhætt er að nota
- NDMSO setti fram fjórar tillögur

Tillaga 1

Taka lítið notuð deilisvið í notkun - j og u

\$j Attribution qualifier

- Attribution information for names when the responsibility is unknown, uncertain, fictitious, or pseudonymous. Qualifiers should be used that follow the name of a known artist for the work
- \$j Follower of
- \$j Pupil of

\$u Affiliation – heimilisfang/aðsetur - aðeins notað í bókfræðigrunni

\$a Brown, B. F. \$u Chemistry Dept., American University

100 4# \$a Sigrún \$j Jóhanna \$u Magnúsdóttir

Tillaga 2

Nota deilisvið 7 og 8 (from the control portion set of subfields)

- \$7 Control subfield

Up to two character positions (designated 0 and 1) that indicate special characteristics of the linked entry

0 Type of record – sama og í Leader/06, Language material (a), Notated music (c) ...

1 Bibliographic level – sama og í Leader/07, Serial (s), Monograph (m) ...

- \$8 Field link and sequence number

- Sjá <http://www.loc.gov/marc/bibliographic/ecbdcntf.html>

100 4# \$a Sigrún \$7 Jóhanna \$8 Magnúsdóttir

Tillaga 3

- Nota deilisvið sem ekki eru (enn) í notkun
 - \$9
 - óhefðbundin deilisvið – t.d. með hástaf (\$A) eða tákn eins og @
 - Óþægilegt í innslætti

100 4# \$a Sigrún \$9 Jóhanna \$@ Magnúsdóttir

100 4# \$a Sigrún \$A Jóhanna \$B Magnúsdóttir

100 4# \$a Sigrún \$M Jóhanna \$F Magnúsdóttir

100 4# \$a Sigrún \$% Jóhanna \$# Magnúsdóttir

Tillaga 4

Nota „locally defined“ sviðin 109, 609 og 709

- Þá getum við væntanlega notað deilisvið 1 og 7 áfram
- Verður varla þörf á „íslenska“ fyrri vísinum 4 – myndum nota 0
- Erlendar nafnmyndir yrðu áfram í 100, 600 og 700
 - Það getur verið ruglandi

109 0# \$a Sigrún \$7 Jóhanna \$1 Magnúsdóttir

609 0# \$a Sigrún \$7 Jóhanna \$1 Magnúsdóttir

709 0# \$a Sigrún \$7 Jóhanna \$1 Magnúsdóttir

Hvað gerum við við Jóhönnu af Örku og Platóni – íslenskur ritháttur, 600 eða 609?

Kostir og gallar

- Lausnir 1 og 2 fela í sér deilisvið sem þegar eru í notkun
 - Það þarf að kanna notkun þessara sviða hjá okkur
 - Við þurfum að taka tillit til innfluttra/sóttra nafnmynda og ekki skapa ný vandamál
- Lausnir 3 og 4 – sviðin/deilisviðin ekki í notkun sem stendur
- Minnsta breytingin er sambland af þessum lausnum; nota \$7 áfram og skipta \$1 út fyrir \$9
 - 100 4# \$a Sigrún \$7 Jóhanna \$9 Magnúsdóttir

Til umhugsunar

- Þurfum við sérstakt deilisvið fyrir millinöfn?
 - 109 0# \$a Sigrún Jóhanna \$9 Magnúsdóttir
 - Vitum ekki alltaf hvaða nafnliði á að raða á:
Kristjana Mjöll Jónsdóttir Hjörvar
Kristín Lilja Thorlacius Björnsdóttir
Benedikt Gröndal

a Benedikt 1 Gröndal Sveinbjarnarson d 1826-1907
a karl
a ice
a Benedikt 7 Gröndal 1 Sveinbjarnarson d 1826-1907
a Benedikt 7 S. 1 Gröndal d 1826-1907
a Benedikt 7 Sveinbjarnarson 1 Gröndal d 1826-1907
a Benedikt 1 Sveinbjarnason Gröndal d 1826-1907

Pælingar og athugasemdir skrásetjara

- Endilega skoðið þessar tillögur, ræðið og pælið
 - á Vöndu eða við okkur Hallfríði Kr. beint
 - ragnas@landsbokasafn.is, hallfridurk@landsbokasafn.is
 - Því fleiri sjónarmið, því betra
 - Er eitthvað að gleymast?

Takk fyrir